

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „
Helyben házhoz kordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Aidélre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 12.

Vámsorompó — fináncz nélkül.

Mióta tisztába vagyunk vele, hogy a kiegyezés lejártá folytán jussunk van a külön vámterülethez, azóta felbuzdult bennünk a régi magyar virtus és szomjuhozunk a jussunkat. Aki pedig nem áll a just perlők közé, sőt a kvóta csirizét ajánlja a megrepedt kiegyezés betákolásához, annak éppen jobb lett volna tán, ha vakon születik, mert legorombitjuk még az Apponyiát is a gyászmagyarjainak.

Hát jól tesszük, ne hagyjuk a jussunkat, csak az a hasztalan erőlködés, ha azon a kapun akarjuk hazaszállítani, amelyik szoros az ilyesmihez, mert ott úgy sem jut be, vagy csak összepréselődve.

Szidjuk a parlamentet, ebből láthatjuk, hogy azon keresztül nem fog eljönni a külön vámterület ősi jussa, minek erőlködünk hát ezen a rossz kapun, vagy miért állunk meg a szállítási munkában s döngetjük a kaput, mely nem tehet róla, hogy csak olyan, amilyen.

Van egy másik sima, egyenes út, melyen beszállítható a külön vámterület nagy jussa, hiány és költség nélkül. Ez az út a társadalom s elég a sorompók felállításához egyetlen paragrafus megtartása: „ne vásároljunk idegen portékát.”

Mire való a brünni czipő, mikor maga Miskolcz el tudja látni akár egyedül is Magyarországot lábát; mire a prágai sonka, mikor Debreczenben jobb terem, vagy

Kassán; mire a német gépek, mikor a magyar gyártmány külföldön is fenn tudja tartani piacát? Mire az idegen posztó, a rengeteg luxus tárgy és bármi, amire egy civilizált embernek szüksége van, mire külföldről, mikor itthon megkapható, vagy ha nem volna éppen készletben, a társadalmi mozgalom első jelére tolni fog a tőke ide, gyártelepeket létesíteni a hiányzó ipari termék termelésére.

Ezt a hazafias mozgalmat, hogy ne adózzunk ilyen badar módon a külföldnek, már megindította az Országos ipar-egyesület.

Nos! tisztelt és szeretett kvótáért dühöngő és külön vámterületet szomjuhozó honfi és honleányi keblek, ime, kezeitekben a külön vámterület, oly precíz alakban, hogy még fináncz sem kell hozzá, mégis ki van zárva a csempészet.

Elvégre tökéletesen mindegy, ha akár az ország állítja fel a vámsorompót a határon, akár a lakosság háza küszöbe előtt. Sőt az utóbbi volna csak az igazi.

Ehhez a feltétlenül hazafias mozgalomhoz első sorban a kereskedőket kell megnyerni. Ennek az osztálynak ugyanis elég refakciája van az országtól, járjon hát elől. Lépjenek kartellre. Ah! milyen szent kartell volna az, hogy nem tartanak idegen árut. Mi garantírozunk, hogy egy vevő sem fog felmenni Prágába, Brünne, Párisba ruháért, czipőért, másliért, mert kissé hosszadalmas és drága volna a multság. Hazánk iparosai pedig éppen oly csinos, de tartósabb portékát adnak, olcsóbban, mert legalább is a szállítási díj elesik, mint a külföldiek.

Talán csak nippet nem tudnának elég hamar beszolgáltatni; de Istenem, egy nippet csak nem fog keresztül esni a hazafias búval teli kvótaellenes és külön sorompós honfi szív!?

A társadalmi akció a mi könnyen lángoló sziveink közt hamar sikerre vezetne. Kezdenők csak a hazai termékeket vásárolni, tüntetni e dolgokkal s ha lohadna a láng, mint rendesen, hát egyszerűen nem kapnánk a kereskedésekben más portékát.

A társadalom meggyújtja a tüzet, de a kereskedelem tudná fixirozni a lángokat.

És aztán azt is szivlelje meg, aki e sorokat olvassa, hogy ezen akció által a legértékesebb magyar elem, a magyar iparos és kisgazda osztály szociális baja is egy csapásra eltűné, ami mégis ér annyit, mint néhány nipp és másli.

Karácsony közeledik. Tessék ezen alapon reklamirozni a kereskedőknek s ezen alapon vásárolni éppen jó kezdet. Hadd jöjjön meg egyszerre a kis Jézus és hozza meg ajándékba a magyarok esztét.

Szép a német nép ősi nagy történelme, remek történelmi emlékei, de én csak azt a nádpálcát irigylem tőlük, amelylyel Nagy Frigyes az utcán is elrakta idegen portékába öltözött jó németjeit.

Ezt is hord el kis Jézus és add a törvényhozás kezébe.

Minden ipartestület úgy propagálja pedig ezt az akciót, mint az utolsó deszka szálát, melybe még kapaszkodhatik a megfulás előtt.

P—y.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A nipppek.*

Irta: Szabóné Nogáll Janka.

Vacsora után, mikor kékes felhők bolyongnak a gyűrött fehér asztal fölött és elviszik magokkal a fellegetes homlokok borongását; mikor elhomályosodnak a poharak s mellettük a szemek ragyognak fel; mikor ürül a palaczk szinarany nedve s folyik el minden érzés a szívek mélyéből; mikor az asszonyok már elmenekültek s legjobb számítás szerint nem az ajtó függönyei mellett hallgatónak, hanem három egész lépésnyire tildögélnek csöndesen meglapulva az ajtónyíláson túl: — bizalmas vallomásra nyílik, egymás között, a férfiak ajka.

Mikor ez a kis história történt, ketten üldögéltek már csak az asztal mellett. Egy öreg ur és egy fiatal gavallér. Az öregebbik volt a házigazda, a másik pedig a vendég. Az ültőt és hallgatott, emez beszélt és ivott. Az öreg olyan nyugodt, csöndes, okos ember volt, a milyeneket a magyar róna nevel. A fiatalabbik olyan, akire azt mondják, hogy csinos fiu. Szépen fésülködik, a bajusza valóságos csoda és a foga fehérsége egyszerűen szenzáció.

Már néhány perc óta hallgatták az óra ketyegését, mikor a fiatalabbik kirukkolt a vállomással.

* Mutatvány a Magyar Könyvtárnak most megjelent „Mara és egyéb történetek” című, 147. sz. füzetéből.

— Nagyon boldogtalan vagyok, bátyám.
— Azért jöttél le hozzánk?
— Azért.
Az öreg ur szó nélkül nyult a belső zsebe felé. Szokásból, egészen magától talált oda a keze. A fiu minden hónap végén nagyon boldogtalan volt. Olykor tizenötödike táján is, a farsang hónapjaiban. Ilyenkor az öreg ur olyanféle mozdulatot tett s a baj a javulás útjára került. Most egy kicsit tündödvé nézett föl. A fiatalember szomorúan intett a fejével:
— Nem az.
— Csakugyan. Hiszen még csak elseje van.
— Nekem a világ vége.
— Akkor bizonyosan kiseretted valakiből, szólt az öreg ur és mosolygott a bajusza alatt.
— Kiseretni valakiből, semmi. De ha úgy esik, hogy nem is lesz a miénk az, akiből alkalom adtán kiseretünk, ez a baj, bátyám. Ilyen az enyém. Belepusztulok én ebbe. Azt, a ki úgy elkeserített, nem fogom elfeledni soha.
Az öreg ur most csak a szájával fogta a szivarját. Lenézett rá s úgy fujta föl a füstöt. Mindig így szokott tenni, mikor a jegyző, vagy az ispán vadászhistoriákat anzágot.
— Nem fogom elfeledni. Hiszen ismeri bátyám Kovács Boriskát.
— Boriskát? Természetesen. Az én új bér-lőmnek a felesége.
— Most az. Az őszön jöttek ide az alsó rétre. Bátyám a Boriska kedvéért adta nekik a bérletet?
— Leginkább azért. Szegény megboldogult

feleségem nagyon szerette. Még csitirleány korában, amikor itt nőtt föl a házukban, amikor annyit játszott veled.

— A szőke kis Boris . . . Haját kemény farkosba fonták, piros pántlikával. Kék karton szoknyácskát hamar kinötte, le kellett eresztetni a mosásban kifakult hajtásokat. Fehér harisnyája nagyon is bő volt, ránczosan hullott le poros czipőre. Én utána szaladtam és csufoltam: eső lesz, eső lesz . . .

— Ebből támadt minden veszedelem, Boriska úgy megcsavarta érte az orromat, hogy nééd nem győzte borogatni.

— Igen, az orromat. Mindig csak azt. Egyszer, diák voltam már, és az ő szoknyájára fodrot toldtak, megint neki esett orromnak. Közel jött egészen, vállá a mellekhez ért. Haragos tekintete bizsergette a bajuszom helyét. Akkor, amikor az orromhoz nyult, megharaptam a kezét.

A fiatal ember ivott, de meg sem törülte a száját, folytatta:

— Aztán nem volt nyugtom. Csak egyet akartam: csavarná meg még egyszer az orromat. Mindent elkövettem, hogy érdemet szerezzek rá. Bajuszt festettem a bábuinak, letéptem a virágait, füstöt fujtam a czirmos Micu szemek közé. Ő türt, vörös arcczal, elkékült ajkakkal, félre fordítva a fejét. De a mikor egyszer, mint egy nagy kisasszony, a virágágyak közt sétálgatva, módosan lépkedett felém, mégis csak czélt értem. A régi csufolkodás hangján kiáltottam rá, hogy eső lesz, pedig most már igazán

Vámsorompó az osztrák határon.

Budapest, decz. 12.

Szell Kálmán pozíciója most egy igen labilis ponton nyugszik. Híjják ezt az ingatag alapot átutalásnak. Kijelentette, hogy a kvóta és az átutalás között nincs szerves kapcsolat és hogy az átutalás meglesz január 1-ére kvótával vagy a nélkül. A junktim csak a kalendáriumban van.

Ma tényleg úgy áll a helyzet, hogy a magasabb kvóta mindenestre meglesz, mert a király fogja eldönteni; de az nem bizonyos, hogy az átutalás január elsejére meglesz; mert ez nincs a császár hatalmában. Az osztrák parlament nem szavazza meg, az bizonyos; Clary a 14. §-sal nem lépteti életbe, az is bizonyos; hogy kapnak-e odaát újévig olyan kabinetet, mely a 14. §-t alkalmazza, az bizonytalan.

Marad az a megoldás, melyet Szell szintén Bánffyól örökölt: a fogyasztási vámsorompó felállítás. Szell azt beszéli híveinek, hogy a király kilátásba helyezte ehhez az engedélyt. Csak hogy már Bánffynak is kilátásba helyezték és utóbb az egész eszmét elfelejtették, noha Bánffy már kész programot is mutatott be és már a helyeket is kiszemelte, a hová a sorompókat állítani fogják. Elfelejtették a tervet a külügyminiszter tiltakozása miatt, aki ettől az intézkedéstől féltette a monarchia nagyhatalmi állását.

Könnyen megesik, hogy most is a külügyminiszter győz és akkor oda a viszonyosság. Akkor csakugyan nem lesz junktim, mert csak a magasabb kvóta lesz meg, de fogyasztási adóinkat nem kapjuk vissza.

Thaly Kálmán kirohanása.

Thaly Kálmán vallási türelmetlensége még a kvótaemeléssel is kéri. Szerinte a kvótaemeléssel is *Kolonich* okolható, aki már 1696-ban 33 $\frac{1}{3}$ %-os kvótát ajánlott Lipót királynak. Anyyira elvakítja őt a vallási türelmetlenség, hogy történetíró léte nem tud különbséget tenni a történelmi adat és a dajkamese közt. A Kolo-

nich-féle történelmi hazugságot ő még most is történetnek nézi, csak hogy kirohanást rendezhessen a katolikusok ellen. Kolonichnak politikai törekvéseivel különben sohasem azonosította magát a magyarországi katolikus egyház, sőt Thaly maga elismerte tegnapi parlamenti beszédében, hogy azokat az állítólagos törekvéseket *Széchenyi* Pál gróf kalocsai érsek akadályozta meg, De mi köze mindennek a kvótához?

Találón jegyzi meg rá az A—ny, hogy nem Kolonich, hanem a kvótaemelő kálvinista *Tisza* Kálmán és a kvótaemelő kálvinista *Bánffy* Dezső tették az országot rabbá, koldussá és németté.

Külföld.

A helyzet Ausztriában miben sem változott. A csehok folytatják az obstrukciót és két szónokuk tegnap a költségvetési bizottságban négy óra hosszat tartó beszédet mondott. Hogy miként fog a helyzet tisztulni, azt ma még senki sem tudja. A király tegnap több politikai személység előtt úgy nyilatkozott, hogy nincs szándéka a Clary-kabinetet elbocsátani. Ez az egyetlen pozitív hír az osztrák bonyodalmakról, mely azonban csak annál súlyosabbnak mutatja a nehézségeket, mert Clary hivatalban maradása két dolgot jelent. Az egyik az, hogy a csehok folytatják az obstrukciót és így a Reichsrath nem lesz akcióképes. A másik pedig az, hogy Claryt köti adott szava, mely szerint a 14. paragrafus alapján Formányozni nem fog. Ez aztán olyan dilemma, amelyből szinte lehetetlen a kivezető utat megtalálni.

Németországban ismét megkezdődött a flotta-harc. Vilmos császár híres javaslatát a flotta szaporításáról, ezuttal a költségvetés keretében nyújtották be a birodalmi gyűlésnek. Ez a javaslat egyszer már megbukott, dacára a császár személyes és szinte mértéktelen agitációjának. Hogy most kedvezőbb sorsa lesz-e a javaslatnak, arra egyelőre még semmi kilátás nincs, mert a birodalmi gyűlés többsége éppen olyan merev álláspontot foglal el a javaslatnál szemben, mint eddig.

Olaszországban figyelemre és utánzásra méltó dolgot kezdeményezett *Visconti* Veneta külügyminiszter. Körlevelet intézett Olaszország diplomáciai képviselőihez, a melyben tudtára adja nekik, hogy állandó kormánybizottságot léptetett életbe. Ennek az a feladata, hogy tanulmányozzon minden ügyet, a mely az olasz

vámkérdéssel összefüggésben van, tekintettel az ország közgazdasági és ipari produkciójára, a tarifákon nyugvó kereskedelmi szerződések lejáratára, valamint az Olaszországgal kereskedelmi viszonyban álló országok viszonyaira. A külügyminiszter Olaszország külföldi képviseléseinek hozzájárulását is köteleességgé teszi, hogy a nevezett bizottságoknak pontos jelentéseket adjanak.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 12.

Perczel Dezső elnök két kvótaellenes feliratot jelentett be, azután nyomban áttértek a napirendre: a *kvótatárgyalásra*.

Az olvasószobában *Endrey* Gyula odaszólt *Marjay* Péternek:

— Péter, gyere be, szükség van kuruczokra, a mi atyáknak fiai beszélnek.

A kvótaemelési vita.

Madarász Imre beszélt odabenn. Erős hanggal, ríktó színekkel festette, hogy Ausztria is érzi a közös terhet, le is rázza magáról, de van annyi esze, hogy a mi nyakunkba sózza. Majd rámutatott arra a visszás dologra, hogy a tuloldali urak közül sokan választóik előtt szinte fenyegetőztek bármely olyan kormány ellen, mely a kvótát emelné. (Ugy van, ugy! — igazolja a szélsőbal.)

Madarász Imre: *Justh* Gyula barátom is felsorolt néhányat a kvótaellenzők közül.

Hentaller: Vannak többen is!

Madarász: Hallatlan, képtelen vakmerőségnek mondták még pár év előtt a kvótát — s ime ma nem állják ugyanazok a kvótaemelő kormányt támogatni. Szükség volt a kvóta emelésre? Nem. A bizottság kedveskedni akart az osztrákoknak. Ot milliónk bánja ezt a kedveskedést. Milyen érzékeny jelenet, csikoldzás következett utána!

Olyan okokkal, mint a milyennel a kvótát emelték, el lehetne törülni a magyar alkotmányt. (Zajos tetszés a szélsőbalon.)

Tiltakozik a kvótaemelés ellen és ellenzi a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szmialovszky Valér: (Kiáltások a szélsőbalon: Van még, a ki védi a javaslatot? Ki ez az ember?) A tuloldalón azt kérdezték, mi

egy arasznyira látszott ki a harisnyája a szoknya alól. Felfort a vére és felém rohant. Én védtelenül, szédülve, remegve tartottam felé az orromat. Lehunyt szemekkel vártam vállának érintését, azt a forró, bizsergető lihegést a szájam körül. Azt hiszem, nagyon sokáig vártam így. Mikor végre föltekinttem sértetlen orral, ébredő szemekkel, Boriska mozdulatlanul állott előttem. Dacos ajka remegett, arcza fehér volt, mint a szobor. Leszorította a szemét, szétzúzta a könyeit. Keze a torka körül babrált.

»Már nem, lehet már nem tudom« — mondta szepegye, aztán elsírta a többi.

— Már nem lehetett, — szólt elgondolkozva az öreg ur és belemosolygott a szivarja füstjébe.

— Ettől kezdve verseket irtam, — folytatta a fiatalember.

— Ami elég ostobaság volt. És csak egyet jelentett. Azt, hogy a mai nemzedék nem tud latinul, nem olvassa *Ovidiust*, a ki meglrván az *Ars amandi*-ját, ezt a módot, ámbár ő is tehetséges költőnk volt még akkor, egyáltalában nem javasolta.

— Nem is értem czélt vele. Bárdos ur csak bérleti szerződéseket irt és neki adták a szöke Borist.

Kocczintottak, ittak. A fiatalember megpödrötte a bajuszát és szólt:

— Ennek már tíz éve, bátyám. De hát a szöke Boriskák nem azért mennek férjhez olyan urakhoz, a kik hasznos bérleti szerződéseket irtnak, hogy soha se találkozzanak azzal az elsővel, a ki érettük rossz verseket irt. Mi is találkoztunk.

— Mi a manó?

— Nem kerestük. Csak a végzet hozott össze bennünket.

— Az asszonyok külön végzete, amely folyton ilyen ügyekben szokott, átpakolás nélkül liferálni, tudom.

— Boriskának nincs végzete, bátyám. Hogy is lenne, mikor soha sem ér rá regényt olvasni. Innen ered az én nagy bajom. A nyár végén kerültünk össze és az ősz elején, én azt hittem már megkérdezhetem tőle, hogy boldog-e, nem hiányzik-e neki abban a komor, nagy lakásban, amelyben üzletek után futkosó ferje jóvoltából, mindig egyedül üldögélt, éppen semmi se?

— És ő a szokás szabályai szerint felelt?

— Nem egészen, csak részben. Azt mondta: igen, hiányzik valami, ami gyönyörűségére lenne. De a részletekből kitűnt, hogy az nem én vagyok. Nem én, hanem egy lim-lom mindenféle porcelán, bronz, selyem, arany, üveg-aprótság, a mit szétrakhatna a szobáiban, a mit rendezgethetne, rakosgathatna, a mi kellemesebbé, asszonyosabbá tenné a szobáit. De a szegény kis Boriskának szigoruan kellett elszámolnia a konyhapénzből és egy káposztafej, a melynek egyik fele porcellán ördögökből van, ötven krajczárba került.

— Te aztán, remélem, elárasztottad nippekkel?

— De milyen szívesen. Szereztem neki legalább is husz olyan porcellán-macska, a mely a megboldogult, régi *Miczura* a megszólalásig hasonlított. Kipótoltam neki százával azokat a virágokat, amelyeket egykor elpusztítottam. Vit-

lem neki egy aranyos kis házat is, a melyből esernyővel sétálgat ki a csecsés kisasszony. Eső lesz, édes Boriskám, nézze, emlékezik?

— Hogyne. Kaczagva kért, hogy hozzak neki egy szép kis viaszorrot is. Az is nagyon eredeti lesz a nippel között. Vittem azt is, mindent, amit csak kívánt. Megteltek az asztalok, a polczok, a szekrények párkányai. Szépült a lakás, mindegyre jobban ragyogott. Így szépült ragyogott apró alattvalói között Boriska is.

A fiatal ember megtörölte homlokát és elgondolkozott.

— Szépült és ragyogott, mintha ő maga is nipp lett volna, a legszebb a többi között. Egy rózsaszín ruhás, fehérkötényes, pipi-kendős szobaleány-nipp, egyik kezében a tollseprő s a másikban a poroló rongy.

— Csak nem mentél hozzájuk reggelenként takarítás idejére? — kérdezte az öreg ur.

— Boriskánál, édes bátyám, attól kezdve, hogy a polczai és asztalai benépesedtek, a nap minden órájában takarítás volt.

— Tégedet pedig kizártak?

— Nem zártak ki. Boriska mindig kedvesen és vidáman jött elé, leültetett, hanem aztán bocsánatot kért.

— Nem is képzelem, milyen porosak a szegény cziczáim És a virágok! Nem is lehet rájuk ismerni. Az esernyős kisasszonyt is csak négyszer töröltem meg még ma. Hogy az orr milyen, meg sem merem mutatni. Tegnap el-ejtettem, behorpadt. Nézze, lehet rajta segíteni? Talán megragasztaná? Hiszen maga olyan ügyes.

okozta azt, hogy a kvótabizottság álláspontja egyszerre úgy megváltozott?

Thaly Kálmán: Az atyai szeretetl (Zajos derűtség.)

A ki kevesli az emelést.

Szmialovszky: Mi elvállaljuk a felelősséget a nemzet előtt.

Endrey: Elég malheur az!

Elnök: Méltányosságot kér a szélsőbaltól. Egy pár szellemes közbeszólás elcsuszik, de a folytonos közbeszólással ne hozzák őt kényszerhelyzetbe.

Szmialovszky: Mi vagyunk olyan jó magyarok, mint önök. Mi is jobban szeretnők, ha Magyarország régi nagyságát visszanyerné s örülünk minden téglának, mely Budán a királyi palotát nagyobbítja.

Hentaller: Ugyan hány magyar van abban a palotában?

Szmialovszky: De mi lett volna belőlünk, ha nem jön 1867?

Endrey: Szabadok volnánk. Nem szipolyoztak volna ki.

Fáy István: Még kisütik, hogy Ausztria tart el bennünket.

Szmialovszky: Polemizál Komjáthyval, aki elfeledkezett arról, hogy 1867-ben még visszamaradtak voltunk. Az ellenzék csak gravamekkel foglalkozik.

Bartha Ödön: S nem viczinális vasutakkal.

Szmialovszky: Tény, hogy 32 év óta a közgazdaság minden terén 20 százalékkal haladtunk (!) de akárhány téren ennél is nagyobb mértékben. Haladásunkat nem eléggé bizonyítja, hogy hosszú évek sora óta nem csináltunk adósságot?

Thaly Kálmán: A tavalyi vasuti kölcsön semmi?

Szmialovszky: Költségvetésünknek nincs fölöslege?

Hentaller: Most ezt is Ausztriának akarják adni.

Szmialovszky: Áruforgalmunk mérlege aktív. Vasutunk nagy mértékben szaporodik. A mi hiányunk van, azon pedig segítségünk. Országunk valamivel még nagyobb is, mint Ausztria, de a lakosság jóval kisebb. Ezen is segítségünk. Iparunkat is fejlesszük, erre a kiegészítés is módot ad. Azt hiszik, hogy az önálló vámterület ennek jobb módja volna?

Én nem hiszem.

Endrey: Akkor a feje lágára esett.

Szmialovszky: A javaslatot elfogadom. (Helyeslés jobbról).

Igy csicsergett, sopánkodott, cigánykodott s mire ő fölkapaszkodott egy székre, hogy a polczok kincseit törölgesse, én már ragasztottam, foltoztam att az ostoba orrot. Husz macska és száz nipp volt közöttünk.

A fiatal ember eldobta a szivarját és járkalni kezdett a szobában.

— Eszerint? — kérdezte mosolyogva az öreg ur.

— Eszerint nem lett az én boldogságomból semmi. Az ajándékok, a melyeket Ovidius sokkal erősebben ajánl, mint a verseket, éppen úgy nem segítettek cselhoz. — Eh, lehet is egy olyan asszonynak udvarolni, a ki folyton csak takarít. Hanem azért még nincsen vége a komédiának.

— Gondolom, szolt az öreg ur, miután ide jöttél, rád nézve annyire szokatlan időben, egy olyan pusztára, a melyben Boriskáké telepedtek le. Utoljára is győzedelmeskedni akarsz a nippék fölött?

A fiatal ember csak lehajtottá fejét és erősen csavargatta a bajuszát.

— Igen, utoljára is. Utána jöttem. Itt is fölkerestem. Asszony ő is . . .

A öreg ur már fölállott. Nyugodt lépteivel odament a fiu mellé és vállára tette a kezét:

— Ne remélj semmit, fiam. Nem szabad rosszat képzelni az asszonyokról. Száz közül kilenczvenkilencz csak azért bukik el, mert nincs neki valami más apró, kedves, haszontalan foglalkozása. Boriskának megvannak a nippjei.

Lengyel-zsidó-pálinka.

Kolozsvári Kiss István: Szmialovszky fel-szólalása olyan benyomást tett rá, mint annak a választónak az esete, a ki rá akart szavazni, de nem szavazhatott s a mikor jöttek a kormánypárti kortések, hogy elvigyék az urnához, azt mondta:

— Huzzatok csak huzzatok, úgy is veletek szavazok.

Ne nagyon szólják meg a függetlenségi pártot, hogy most annyit panaszkodik. Mi a mi panaszunk az osztrákok szidalmához képest. Hisz azok hogy átkozódnak, mint a falu népe. A kvótát azzal akarják nyakunkba varrni, hogy most növekedett Magyarország sulya.

Szól az Ausztriával való házasságról s azt hiszi, habár nagy itt e házasságban élők száma, nagyon kevesen vannak, a kik szívesen ne látnák a válópört. A dinasztianak leghivebb barátja a függetlenségi párt, mert csakis akkor lesz a dinasztia erős és hatalmas, ha Magyarország független lesz.

A szóló nem mai politikus, igaz, nem nagy politikus mert nem miniszter, de ha miniszter lenne, akkor lenne csak a nagy politikus.

Itt a kvótaemelés és hogy magyar ember meggyőződését eladja, az már új dolog. (Derűtség.)

Vészi: Az is régi dolog.

Kolozsvári: Elhiszem, hogy a képviselő ur foglalkozott ezzel.

Ezutát összehasonlítja a magyar politikát a magyar borral. Azelőtt a magyar, ha keveset is ivott, de finom, nemes bort ivott. Most az olasz bort issza a magyar, de nem ám lacrima christit, hanem azt a másikat, a kiségitőt. Olyan az önök politikája, mint a gyümölcspálinka, azaz nem is: mint a lengyel-zsidó-pálinka, ha keveset iszik belőle az ember, megdühödik tőle s a falnak megy. (Derűtség.)

Szónok ezután 5 perc szünetet kér, amit az elnök megad.

Szünet után a kérdés *meritumával* kezd foglalkozni. Nem ismeri el a kvótaszámítás alapját. Hogyne volna a kvóta igazságtalan, mikor senki se meri állítani, hogy igazságos. (Derűtség.)

32 év óta egyik rendszer megeszi a másikat, egyik államférfi megeszi a másikat (derűtség) de a szellem megmarad.

Vészi József Kolozsvári Kiss István után személyes kérdésben kér szót. Visszautasítja Kolozsvári Kiss István megjegyzéseit, a menyinyiben az gyanúsítás vo na.

Kolozsvári Kiss István kijelenti, hogy Vészi József tette megjegyzésével eszeágában sem volt őt meggyanúsítani. (Derűtség.)

Ülés vége 2 óra után.

Nagyvárad város közügyei.

A közgyűlés tárgysorozata.

Holnap és valószínűleg még pénteken is érdekes közgyűlése lesz Nagyvárad város törvényhatóságának.

Első sorban érdeklődést fog kelteni a többrendbeli *számtiszt* állás betöltése. Pályázó van elég s így a választások mozgalmasságnak ígérkeznek.

A tárgysorozat adout-ja azonban a *színház*-kérdés lesz. Ki legyen az új városi színházban az igazgató? Ez a nagy kérdés foglalkoztatja most a bizottsági tagokat.

Bizonyára vitát fog kelteni az építendő *Bazár* helyiségeinek bérlete is, bár a tanács kellőleg előkészítve terjeszti ezt a kérdést a városatyák elé.

A tárgysorozat máskülönbben is elég bő, amennyiben 40 tárgyat ölel fel.

Csak még szombatra ne jusson belőle.

A tárgysorozat a következő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának folyó évi december hó 14-én, esetleg következő napjain, mindenkor d. u. 3 órakor kezdődő közgyűlésén következő ügyek tárgyalatnak:

1. Polgármesteri havi jelentés.

2. A m. kir. belügyminiszter leirata a vásárvám és a helypénzdíj szabályzatra vonatkozólag.

3. A m. kir. belügyminiszter ur körrendelete a hazai iparczikkek szakszerű megbírálásánál követendő eljárás tárgyában.

4. Ugyanannak leirata a városi fogyasztási pótdadó szabályrendeletre vonatkozólag.

5. Ugyanannak leirata a *dajkaságba* kiadott csecsemők és kisdetek egészségügyrendőri ellenőrzéséről alkotott szabályrendelet, valamint a dajkaságos csecsemők s gyermekek ápolására vonatkozó utasítás jóváhagyása iránt.

6. Egy első és másod oszt., esetleg a választás folytán üresedésbe jövő másod és harmad osztályu számtiszt állás betöltése.

7. A tanács előterjesztése a gyermekkorház-alap tulajdonát képező pelbárthidi ingatlanok értékesítése tárgyában.

8. Ugyanannak előterjesztése Marosvásárhely szab. kir. város kvótaügyben kelt megkeresése iránt.

9. Ugyanannak javaslata az épülő színház szinigazgatói állására vonatkozólag.

10. Ugyanannak javaslata a színház kárpitos és parafa szőnyegezés munkálatainak vállalatba adása ügyében.

11. Ugyanannak előterjesztése a közevetvám, vásárvám és helypénzszedés kezelési szabályzata, — illetve az 1600 korona fizetéssel s 200 korona lakbérilletményrel javadalmozott I-ső oszt. vámmellenőri állás beszüntetése s helyébe két központi ellenőri állás szervezése tárgyában.

12. U. annak előterjesztése az építendő Bazár-bérház mikénti bérbeadására nézve.

13. U. annak előterjesztése »A Szigligeti Társaság« irodalmi egyesület részére teendő alapítvány tárgyában.

14. Tanácsi előterjesztés az új honvéd gyalogsági laktanya telepítésére átengedendő terület tárgyában.

15. Az igazoló-választmány jelentése a folyó évi november hó 5-én megejtett két törvényhatósági bizottsági tag választásáról, illetve igazolásáról.

16. A közigazgatási bizottság kebeléből év végével kilépő Mezey Mihály, Hlatky Endre, Némethy Károly, Vári Szabó Béla és Frankó Endre helyébe választás.

17. Tanács javaslata az árvaház üresen álló részeinek a közellátásra szoruló 7 éven aluli gyermekek számára leendő felajánlása iránt.

18. U. annak jelentése a városi adóhivatal ügykezelésének megváltoztatása ügyében.

19. U. annak előterjesztése a házipénztár III. negyedéről szóló kezelési kimutatás tárgyában.

20. U. annak javaslata a tisztli főügyészi fizetés rendezésére vonatkozólag.

21. U. annak előterjesztése a magán borborsó fogyasztás után esedékes fogyasztási adó átalányozás utján való biztosítása iránt.

22. U. annak előterjesztése az átdolgozott egységárak elfogadása s azon az alapon egyes munkálatokra az árlejtés kiírása iránt.

23. U. annak előterjesztése Szeged szab. kir. városnak a törvényhatósági joggal felruházott városok által teljesített állami funkciókért adandó állami megtérítés tárgyában.

24. U. annak előterjesztése Trencsén vármegye megkeresése tárgyában a Keleti-tengernek a Feketete-ngerrel összeköttetése iránti eszme propagálására vonatkozólag.

25. U. annak javaslata Rimanóczy Kálmán és társainak az építendő új honvéd laktanya felépítésének nyilvános árlejtésén leendő kiadása iránti felirat tárgyában.

26. U. annak előterjesztése a jövő évre szükséges petróleum szállításra megtartott árlejtésről.

27. U. annak jelentése a gyertya szállítás árlejtési eredményéről.

28. U. annak előterjesztése Lukács Ödön aljegyző szabadságolása tárgyában.

29. Tanács előterjesztése Tőkés István számtiszt halotti negyede tárgyában.

30. U. annak jelentése a katonai gyakorló-tér használatára a m. kir. honvédséggel kötött szerződés meghosszabbítása iránt.

31. U. annak javaslata Bak Lőrincz föld-bérlet átruházás iránti kérelme tárgyában.

32. A nyugdíjbizottság jelentése Raffay Mihály számtiszt állásától való fölmentése, illetve nyugdíjazása ügyében.

33. U. annak jelentése özv. Tőkés Istvánné nyugdíjának folyósítása iránt.

34. U. annak jelentése Weisz Izidor hely-pénzszedő nyugdíjazása tárgyában.

35. U. annak jelentése az árvaház igazgató választmányának megalakítása tárgyában.

36. Decker Frigyes városi állatorvos 6 heti-

37. Mátray György számtiszt 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

38. Dr. Rácz Miksa egyetemes orvostudori oklevele.

39. Dr. Deutsch Emánuel egyetemes orvostudori oklevele.

40. Kohn (Kovács) Dávidné szülésznői oklevele.

Miről midőn a törvényhatósági bizottság t. tagjait értesíteni szerencsém van, egyszersmind tudatom, hogy a közgyűlési tárgyak a közgyűlést megelőző napon a város tanácstermében kitéve lesznek s bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1899. december 12.

Rácz Mihály,
főjegyző.

A szinigazgató választás ügye.

— Az állandó választmány Somogyi mellett. —

Nagyvárad, decz. 12.

Somogyi Károly nagyvárad szinigazgatóvá leendő választása ma ment át a *második fórumon* és úgy látszik, hogy hovatovább mind nagyobb mértékben nyilatkozik meg mellette a közhangulat.

Az *állandó választmány*, mely ma tárgyalta a közgyűlés pontjait, foglalkozott a szinigazgató választás ügyével is. Somogyi Károly mellett nem kisebb személyiség szólalt fel, mint dr. *Beöthy* László főispán, Kijelentette, hogy az állandó választmánynak tisztelnie kell annak a bizottságnak határozatát, melyet a közgyűlés választott tagjai közül. Ez a bizottság foglalkozik a szinügyekkel s így annak határozatát ezen okból is tisztelni kell.

Az állandó választmány e kijelentésre szintén *Somogyi Károly szinigazgató mellett foglalt állást*.

Egyik helybeli lap az illetőtől nyert felbatalmazás folytán hozza azon hírt, hogy *Kövesi Albert visszavonta pályázatát* és így most már csak két pályázó van, *Somogyi Károly* és *Vidor Dezső*. Az előbbi ismert jó-hirneve s más nagy előnyei mellett támogatja a szinügyi bizottság és a tanács, de az utóbbinak pártja sem adta fel a küzdelmet.

A Vidor-párt erősen hangoztatja jelöltje érdekében, hogy ez a város szülötte, valamint jelöltje kiváló szellemi kvalitásait.

Senki sem kételkedik Vidor Dezső rendezői tehetségében, de senki sem hiszi azt, a ki csak egy kicsit járatos a szinügyekben, hogy rendezőnek és igazgatónak lenni egy dolog. Ide, hogy jó hasonlattal éljünk, a mi viszonyainkhoz egy *»viharedzett«* igazgató kell, a ki már keresztül tudta magát törni sok közönyön, sok nehézségen, de a pályázók között csak egy van ilyen s az nem Vidor Dezső. Nem akarunk ellene fegyvert kovácsolni abból, a mi már a fővárosi lapokban felmerült, hogy t. i. ő egy fővárosi részvénytársaság eszköze és megbizottja, ugyanazon részvénytársaságnak mely egyik színházat a másik után ejti *üzletkörébe*; mert ezt Vidor egy nyilatkozatában, melyet lapunk is közölt, valótlannak jelentette ki, de nagyhibája az, hogy társulata nincs.

Ennek daczára az eddig kisebbségben maradt Vidor-párt folytatja küzdelmét, vasat kovácsol az *»édes szülőföldből«*, a nagy tervek és reményekből, sőt még — a mit alig tudunk elhinni, — felekezeti motivumokat is vegyít a választási harcba, csorbát ejtve ekkép azon, a mit egyedül kell tekintetbe venni, — *az abszoluth művészet érdekén*.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Decz. 14. A nőegylet választmányi ülése.
December 17. Gyermekbarát-egylet közgyűlése.
Decz. 17. A Szigligeti Társaság felolvasása.
Decz. 20. Biharvármegye közgyűlése.

* **A Bazár bérlete.** A színház építésére felügyelő bizottság az építendő Bazár helyiségeinek kiadását akként véleményezte keresztülvienőnek, hogy a vállalkozók egyezzenek a bérlőkkel, de a város jóváhagyási joga épségében tartassék. Az esetleges átalakításoknál felmerülő több kiadás 6%-át mint jövedelmet biztosítsák a vállalkozók a megajánlt évi 20,000 frton felül. *Pekanovits* Imre bizottsági tag ennek ellenében azt indítványozta a közgyűlésnek, hogy a bérleti egyezkedéseknél a város is hathatós befolyást nyerjen, továbbá a Bazár épület déli végén diszes kávéház és étterem építtessék. — Az állandó választmány tegnap tárgyalta ezt az ügyet s oly irányu javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy az egyezkedést, a jóváhagyási jog fenntartása mellett a vállalkozók eszközöljék s annak eredményéről márczius 15-én tegyen jelentést. Az átalakítási többlet munkákról esetről-esetre tegyenek jelentést s azt a város engedélyezze, de a 6%-ot erre nézve biztosítsák. Nincs kizárva, hogy a Bazár épületben diszes kávéház és étterem legyen, ha erre konkrét javaslatot tesz valaki. — A színház kárpitos munkáit, a helyi ipar támogatása s mivel ez bizalmi dolog, az olcsóbb aradi czég ajánlatának és dr. Friedländer Sámuel felebbezésének mellőzésével, a Kunz czégnek javasolja az állandó választmány kiadni.

* **Ő Felsége adományai.** Ő Felsége a perbenyiki görög katolikus hitközségnek 300, és a bagolyfalui görög katolikus hitközségnek pedig 100 frtot adományozott templom építésre.

* **Primiczia Szilágy-Somlyón.** Lélekemelő szép ünnepet ült Szilágy-Somlyó város róm. kath. vallású közönsége f. hó 10-én, mikor a Báthory István erdélyi fejedelem s a későbbi hirneves lengyel király által épített diszes plébániai templomban *Ruszka* Antal Zoltán, a bécsi Sz. Ágostonról nevezett felsőbb papképző intézet tagja első szent mise áldozását mutatta be az Urnak. Az első szent mise áldozatnál *Trusza* Lajos esperes-plébános, *Csaponyi* Ignác zilahi esperes-plébános és a helybeli minorita rend tagjai, összesen tizenketten assistáltak a fiatal lelkésznek; *Körössy* Endre róm. kath. segédlelkész pedig eszmékben gazdag, költői lendületű szép beszédet mondott, a mely könynyekig meghatotta a hívőket. Mise után a fiatal pap megáldotta édes anyját, családtagjait és mindazokat, kik szívökben vallásos ihlettel, Istenbe vetett bizalommal és hittel járultak az Ur oltára számolyához. Délben özv. *Ruszka* Istvánné urnőnek, a fiatal lelkész anyjának házában fényes ebéd volt, a melyen a helybeli összes lelkészek, egyházi tagokon, több vidéki lelkészen kívül az ünnepelel rokon-ságából és a város intelligens közönségéből igen

számosan vettek részt. Az ebéden számos pohárköszöntő hangzott el és sok üdvözlő sürgöny érkezett.

* **Az új honvéd laktanya építése.** Az építendő honvéd gyalogsági laktanya ügyében, előreláthatólag a megegyezés létrejön a honvédminiszter és Nagyvárad városa között. A miniszter által kért nagyobb terület és csatornázás elkészítésének kötelezettségét pártolólág terjeszti a tanács a közgyűlés elé, azon indoklással, hogy a honvédlaktanyának a Fő-utczáról kihelyezése közóhaj és a város érdekében történik. Ha ezt a közgyűlés elfogadja, a tavasszal megkezdji a honvédkinctár az építést. *Rimanóczy* Kálmán beadványt intézett a városhoz, amelyben kéri a törvényhatóságot, miszerint intézzen feliratot a honvédelmi miniszterhez az iránt, hogy a laktanya építését nagyvárad vállalkozóval készíttesse. Hivatkozik a helyi ipar pangására s igen megszivellendő indokokkal támogatja a kérelmet. A város állandó választmánya teljes egészében magáévá tette *Rimanóczy* indokait s javasolja, hogy a közgyűlés jól megokolt felterjesztésben kérje fel a honvédminisztert, hogy a laktanya építését nagyvárad építészszel eszközöltesse.

* **A kalocsai főkáptalan a katolikus egyetemért.** A kalocsai székes főkáptalan — mint a Kalocsai Néplap írja — december 9-én tartott ülésén a létesítendő magyar katolikus egyetem céljaira százezer koronás örök alapítványt tett, illetőleg szavazott meg. Ez a főkáptalan részéről mindenestre méltó felelet és buzdítás a kalocsaegyházmegyei papságnak mind szélesebb hullámokat verő akeziójára, melyet esperességi gyűlésein a katolikus egyetem érdekében megindított. Nagy elismeréssel üdvözölhetik a magyar katolikusok azt a nagy-szabású áldozatkészségét, melyet a kalocsai káptalan a létesítendő katolikus egyetem érdekében tanusított.

* **A vasutasok karácsonya.** Fővárosi tudósítónk távirja azon örvendetes hírt, hogy *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter a vasuti tiszték közt karácsonyra **százkilenczvenezer frtot oszt szét**, a vasuti munkások közt pedig **két-ezretet**. E hir vasuti körökben mindenfelé nagy örömet kelt.

* **A Szigligeti Társaság matinéja.** A Szigligeti Társaság f. hó 17-én, azaz vasárnap, a kir. kath. jogakadémia disztermében felolvasást tart, melynek érdekes pontjai lesznek: *Hajós* Izsó felolvasása a szecsesszióról, *Kiss* Rezső törv. sz. bíró felolvas paraszt történeteiből egyet és *Papp* János verseiből olvas föl néhányat. A társaság a következő meghívót bocsátotta ki:

A Szigligeti Társaság Nagyváradon, 1899. évi december hó 17-én d. e. 11 órakor, a kir. jogakadémia disztermében, *Hajós* Izsó, *Kiss* Rezső és *Papp* János urak, a társaság rendes tagjainak közreműködésével felolvasó-ülést tart. Dr. *Bodor* Károly, titkár, *Rádl* Ödön, elnök.

* **Elbocsájtott hadkötelesek.** Ez év végével *Flanik* János, *Tarnai* Károly, *Török* Zoltán hadkötelesek, a kik a nagyvárad 4-ik honvédezred szolgálatában állottak, a honvédelmi miniszter a honvédség kötelékéből elbocsájtotta.

* **A közig. bizottság kiegészítése.** A folyó év végével Nagyvárad város közigazgatási bizottságából *Némethy* Károly, *Hlatky* Endre, *Frankó* Endre, dr. *Váry-Szabó* Béla és *Mezey* Mihály kilépnek s az így megüresedett helyeket a holnapi közgyűlésen töltik be. Az állandó választmány a kilépő tagok újból való megválasztását javasolja a törvényhatóságnak.

* **Értekezlet a 48-as népkörben.** A városatyák egy része a holnapiki közgyűlés tárgyainak előleges megbeszélése végett ma délután 6 órakor a 48-as népkör helyiségében értekezletet tart.

* **Uj városatyák.** Gyöngyössy Lajos és Ullmann Izidor bizottsági tagok elhalálozása folytán Nagyvárad város törvényhatóságában megüresedett két tagsági helyre tudvalevőleg Várad-Olasziban Papp Miklós kir. pénzügyigazgatót és Várad-Velenczén Weiss Márton borkereskedőt választották meg. Az igazoló választmány mindkét új városatyát megválasztását igazolta s ezt a közgyűlésnek bejelentik. Mindkét bizottsági tag 1900. január 1-től lesz tagja a város törvényhatóságának.

* **Orvosok s sebészek árváinak.** Néh. Bukovinszky József a magyar orvosok vagy sebészek elszegényedett tagjainak, özvegyeinek árváinak segélyezésére 3000 frtos alapítványt tett, mely összeg jelenleg a kamatokkal 4472 frt 11 krt tesz ki. A kamatot ez év végével osztják ki. A kérvényeket 1900. évi január 20-ig kell benyújtani a belügyminiszteriumhoz.

* **Vizpazarlás a Sport-téren.** Pár nap óta erős, csipős hideg van, épen alkalmas a korcsolyázásra. Igénybe is veszik a sima jég-tükröt Halifax hivei, a hol persze van jég. Felszólalást kaptunk, hogy a Sport-téri jégpályára, már tapasztalat utján alkalmatlannak talált pályára napok óta eresztik éjjel nappal a drága vízvezeték vizet, naponta 6—8 száz köbmétert, anélkül, hogy ennek eredménye lenne. Csak azt nem tudják, hogy kinek az engedélyével történik ez a nagy vízpocséklás; van-e erre tanácsi jóváhagyás, vagy más engedély. Így aztán, a hideg idő dacára rengeteg vizet kell a vízvezetéknek naponként produkálni.

* **A városi egységárak.** A Nagyvárad városának teljesítendő munkálatok és szállítások egységárait revidió alá vették s újra átdolgozták. Erre a közgyűlés után kiírják a pályázatokat. Az állandó választmány azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a *sár és kavics szükséglet beszerzését házilag kezeljék*, ne adják ki vállalkozóknak; éppen így jövőben a városi épületek meszelését is házilag teljesítsék. A kövezés javítására pedig ajánlják, hogy alkalmazzon a város egy állandó kövezőt, aki a javításokat fogja végezni.

* **A magánborfogyasztók adója.** A most végéig járó évre Nagyváradon a magánborfogyasztók tételenként fizették, még pedig közgyűlési határozat alapján. Ez, mint előre látható volt, sok zaklatással járt a szőlők újratöltése által úgy is nagy terheket viselő szőlősgazdákra. Ebből indult ki a hegyközség választmánya, midőn kéri, hogy a magánborfogyasztókkal egyezzen ki a város megfelelő átalányösszegben. E felett a közgyűlés fog határozni. Az állandó választmány méltányolta a hegyközség választmányának kérelmét s azt javasolja a közgyűlésnek, miszerint mondja ki, hogy a jövő évben nem tételenként, hanem *egyezség útján* fizessék a magánborfogyasztók a fogyasztási adót.

* **A legújabb adó lajstroma.** A Nagyvárad városrészeire vonatkozó s a kir. pénzügyigazgatóság 94024/II. 1899. számú érvényesítésével ellátott folyó *1899. évi országos betegápolási pótdó kivétési lajstrom folyó évi december hó 15—22. napjain át nyolcz napi közszemlére* a városi adóhivatal 16. számú szobájában azon figyelmeztetéssel tétetik ki, miszerint érdekelt adókötelesek a terhekre előírt betegápolási pótdó összegét ott megtekinthetik s az elleni netaláni felszólamlásukat a lajstrom közszemlére kitételének napját követő 15 nap

alatt a kir. pénzügyigazgatósághoz írásban benyújthatják. Egyben az adózó közönség a terhére előírt betegápolási pótdónak a városi adópénztárba 15 nap alatt leendő befizetésére is felhívatik. Nagyvárad, 1899. december hó 12. Városi adóhivatal.

* **Városi ügyek. Lelenczek az árvaházban.** A városi árvaház jó része üres s ezért a tanács azt javasolja, hogy írjon fel a város a belügyminiszterhez, mint a városi árvaházban 40 árvát helyezzen akként, hogy ezek után fejkenként és havonként ellátásért 12 frtot fizessen az állam. — *A kvóta.* Marosvásárhely városa feliratot intézett a képviselőházhoz, a melyben tiltakozik a kvóta emelése ellen. A feliratot pártolás végett Nagyvárad városának is megküldötte. A tanács azt javasolja, hogy a közgyűlés térjen napirendre azt átirat felett.

* **Hangverseny B-Ujfaluban.** A berettyó-ujfalui kaszinó 16-án hangversenyt rendez igen válogatott műsorral. A hangversenyt a városháza nagytermében tartják. E hangversenyre a következő szövegű meghívót bocsátották ki: *Meghívó.* A berettyó-ujfalui kaszinó vigalmi bizottsága f. évi decz. 16-án a városháza nagytermében zártkörű hangversenyt rendez. Belépti-díj: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. A tiszta jövedelem fele része a derecskei dalárda együletét illeti. Kezdeté 8 órakor. A hangverseny műsora. 1. Bucus, Reigertől, előadja a derecskei dalegylet. 2. Felolvasás, tartja *Habókay* József ur. 3. Balatoni dalok, Gaáltól, előadja a derecskei dalegylet. 4. Szavalat, előadja, Kiss Rezső ur. 5. Késő vágy, dr. Horvátból, előadja a derecskei dalegylet.

* **A városok terhe.** A városok rengeteg munkát végeznek az állam részére, a nélkül, hogy a városok kiadásaihoz az állam egy krajczárral is hozzájárulna. *Szeged* város közgyűlése elhatározta, hogy feliratot intéz a miniszterhez, amelyben a városok által az állam részére teljesített funkciókért bizonyos összegű megtérítést kér. Ezen feliratát Szeged városa pártolás végett megküldötte Nagyvárad városának is. Az állam által a városokra rótt nagy terheket Nagyvárad városa is érzi s az állandó választmány hasonló felirat küldését javasolja a közgyűlésnek.

* **Egy helyett kettő.** Nagyvárad város vámkezelésénél nem régen alkalmaztak ideiglenesen egy ellenőrt 800 frt fizetéssel. A városi tanácsban felmerült az a terv, hogy czélszerűbb lesz ha ezt az állást megszüntetik s helyette két központi ellenőri állást rendszeresítenek, 450—450 frt évi fizetéssel. Az állandó választmány ezen véleményt magáévá tette s ilyen értelemben tesz javaslatot a holnapiki közgyűlés elé.

* **Lopás a lóvásáron.** A lóvásáron tegnap nagy lármát csinált egy *Gellért* Miklós nevű vámospécsi gazda, akinek a zsebéből valami ügyeszebmetző kilopta a pénztárczáját, melyben 950 frt és három járlat volt. A tettes idáig még nem került meg.

* **Tündér látványosság** táru most minden este a Kossuth Lajos-utca sétáló elé. A Budapesti Poliklinikai Egyesület nagy jótékonyági sorsjátékának vállalata kirakatában ugyanis villamos lámpák fényzőnőben láthatja a közönség a főnyereményekül szolgáló pompás gyémántos ékszereket, melyek méltók volnának egy királynő ékességéül is. — E főnyeremények együtt 200.000 korona értékű fejedelmi ajándékot képeznek; ezt az ajándékot fogja ugyanis a szerencse Istenasszonya a nevelésig kicsiny betétért egy-egy koronáért — ennyi egy sorsjegyenek ára — valakinek az ölébe dojni. Bizony nyal nincs egész Magyarországon hölgy, aki ne volna hajlandó ilyen csekély összegért megszerezni annak lehetőségét, hogy a legpompásabb diadémből, kollierből, karpereczekből, melltűből, fülbevalókból stb. álló valóságos kincstár birtokába jusson. Sorsjegyek egy koronáért minden sorsjegy elárúsító üzletben kaphatók.

* **A zsebmetsző társai.** Megemlékeztünk a múlt héten arról, hogy egy egészen fiatal fiú a nagypiaczon egy asszony zsebéből egy pénztárczát akart kilopni s mikor az asszony ezt észrevette, a fiú megtámadta az asszonyt s tetleg is bántalmazta. A fiú rendőrségen azt mondta, hogy *Kohn* Károlynak hívják s hogy Budapestre való és két társa van. A rendőrség a fiú vallomása következtében megkereste a budapesti rendőrséget, honnan tegnap jött meg a válasz. A budapesti rendőrség az egyik bűntársat már letartóztatta s most ide kísérik s akkor átadják *Kohn* Károlylyal együtt az ügyészségnek.

* **Finom különbség.** Kend ma megint rézség? — kérdi az őrnagy egyik pongyola kinézésű huszárját. — Jelentem alássan, felelt ez: ez még a tegnapi.

* **Elátkozott főnyeremény.** Nemrégiben egy siklósi asztalosmesterért érte a nagy szerencse, hogy kétszázezer forintot nyert egy sorsjeggyel. Az öröm azonban oly hatással volt reá, hogy megbetegedett s nem is lehetett kedve a hirtelen szerzett vagyonban, mert nem sokára meghalt. A főnyereményt veje örökölte, aki eddig Tengerin községben molnár volt. A molnár jól akart élni s mert nem hiányzott a pénz, egész nap a kocsmában borozgatott. Az eddig példásan józan ember iszákos lett s hasztalan intették az orvosok, nem tudott leszokni a részegségről. A minap aztán annyit ivott a monyorósi csárdában, hogy a sok pálinka megölte. A főnyeremény neki sem hozott szerencsét.

* **Miért czéloznak a búrok angol tisztekre?** A mostani angol-búr háboruban egyik legfeltűnőbb jelenség, hogy aránylag sokkal több tiszt esik el, mint közönséges katona. Ez mutatja, hogy a búrok különösen az angol tiszteket szemelik ki, mert tudják, hogy a vezetőül megfosztott hadsereg könnyen megadja magát. A búrok ez a szokása nem új, mert az angol betörése alkalmával is főleg a tisztek estek el. Roberston ezredes, Gordon csapatok parancsnoka 1881-ben meg is kérdezte Joubert-t, aki akkor is a búr csapatok fővezére volt, hogy miért czéloznak a búrok leginkább angol tisztekre, Joubert erre azt felelte:

— Az önök tisztjei mind gazdagok és függetlenek, de a katonák szegény emberek, akik zsoldért küzdenek. Velük semmi bajunk nincs s emennyire lehet, kimélni is akarjuk őket.

* **A törvényszéknél.** Ajtónálló: »Jegy nélkül nem lehet. Hol a jegye?« Ur: »Nincs.« Ajtónálló: »Akkor hát ide be nem megy!« Ur: kérem, én vagyok a vádlott!«

* **Engelék a kelepezeben.** A földmívelésügyi miniszteriumnak az Engel-féle borhamisítási ügyben folytatott vizsgálata — mint a Borászati Lapokban olvassuk — meglepő eredménnyel járt. A pécsi vasúti üzletvezetőség által beszolgáltatott hiteles adatokból kitűnt, hogy Engelék címére több méterháza *örökösav* érkezett és át is vétetett. Hiába tüntették el a rendőri vizsgálat alkalmával az anyag szállítási könyvet, teljes bizonyossággal kiderült, hogy a cég óriási mennyiségű borhamisítási vegyszereket szerzett be. Más uton a vezetett vizsgálat továbbá kiderítette, hogy Engeléknek nem *150 hold termőszőlőjük* van, mint állították, h nem csak *61 magyar hold* szőlőföldjük, ami részben még nem is terem. Legérdekesebb és leggyanusabb azonban az a körülmény, hogy az Engel-cég egyszerűen megtagadta ama könyvek felmutatását, melyekből a cég vásárlóinak neve kitűnik, nehogy ezen az uton azok pinczéiben is tiltathassék az ártalmas kotyvalék; illetve, hogy ezen a réven a műbor mennyisége megállapítható lett volna.

* **Korrupció a »Reuter ügynökség«-ben.** Egy londoni újság figyelemre méltó leleplezéseket közöl a »Reuter ügynökség«-ről, a mely tudvalevőleg az egész világot a külföldi események hűveivel árasztja el. Leleplezte a hírszerző irodát, hogy szerkesztőségének tagjai álhíreket bocsátanak világgá az angol-búr háborúról az angolok rovására és pedig abból az okból, mert a szerkesztőség tagjai állítólag megvanak vesztegetve. Az ügynökség nem indított sajtópert a lap ellen, hanem kinyilatkoztatta,

hogy a szerkesztőségben legközelebb nagy változások lesznek. Ez a hír alighanem onnan ered, hogy a legutóbbi vereség nagyon fáj az angoloknak és mindenképpen szeretnék elensúlyozni azt az európai közvélemény előtt. Pedig hát mit ér az iroda működése, mely mindig diadalt jelent az angolokról, ha a búrok elrontják e híreket. Sokkal célra vivőbb volna az angol hadsereget kicserélni búrnak, a búrt angolnak, így aztán hamar kapnánk igazi angol győzelmi híreket.

Ahol muszaj nevetni.

Vasárnap lévén és délután, *Tógyer* veszekedett módon kicsipett és utnak egyengette virsli lábait. Különböző ifju még és nőtlenül üde.

Tógyer tehát elindult és miután betekintést nyert a beállott Körözsebe, továbbá tapasztalá, hogy a nép egyértelműleg a nagy barmok eláísi helye felé hullámszik, ő is beállott hullámnak és elkövetkezett a nagypiacra.

Itt átadjuk a szót neki, hogy csimbókös előadásával hagy színezen:

»Ott aztán mind a bódé körül ácsorogtak; hát én is odaálltam. Osztan egyre azt kiabálta egy piros lajbis ur, hogy ide mindenki bemenjék, mert a ki belép, oszt nem nevet, az 100-z koronát kap. Azér mivel itt már mindenkinek muszaj nevetni. Mondok, bemegegyek én, meg ne búsuljon, nem nevetek én! Aszondik 5-t krajczárér lehet csak. Mondok, itt van. Mán akkor se nevettem. Hogy beengedtek, láttam benne sok népet, meg viaszbabát, meg görbe tükröt. Mindenki nevetett, de mindenki, csak én nem. Hogy osztán vót egy lyukas tükrös is, azt mondták ide nizzek, itt látom az apámat; hát beleniztem, de nem igen hasonlított az öregre, mer igen szőrös volt, meg inkább malyom volt, mint az apám. Mind nevetett, én nem. No mondok, egyéb nevetni való nincs; aszondik nincs. No akkor, hol a 100-z korona? Aszondik mér nem nevetek? Mondok, csak ide a 100-z koronával. Hát csúnyán leczáfoltak. Erre, mondok legalább az 5-t krajczáromat adják vissza. Hát riktig kidobtak. Mind nevetett, de mind, még a perczes is, csak én nem. Hol itt hát az igazság?»

Eddig az előadás, mi ellenben a népjog, törvény és igazság nevében követeljük a *Tógyerünknek* illetékes 100-z koronát.

Mert hogy neki illetékes, az világos. Legalább a fele, a másik fele pedig — mért ne éppen nekem?

Buksy.

Nyomor elől a halálba.

— Saját tudósítónktól. —

Gyapju, decz. 12.

Ficsur Mátyás egész életében béreskedett hol itt, hol ott, a hol előnyösebb volt a szolgálata.

A munka azonban elkoptatta a testi erejét csak betegség csiráját hordotta magában s most már arra gondolt, arra törekedett még meglevő testi erejével, hogy egy kis vagyonkát szerezzen. Egy kis házat akart venni, a hol öreg napjaira meghuzhatja magát. Hanem a sors nem engedte meg ezt az örömet *Ficsur* Mátyásnak, mert az az átkozott köszvény, a mitől mindig félt, hogy munkaképtelenné teszi, összehuzta inait. Egy hosszú kinteljes éjszaka után azon vette magát észre, hogy nem tud fölkelni az ágyból.

Amitől folyton irtózott, bekövetkezett, — munkaképtelen lett és betegsége türethetlenségig kinozta. Csak támolyni tudott az ajtótól az asztalig, az asztalól az ágyig. Nemsokára ezután jött a cselédfogadás s ő természetesen hely nélkül maradt télviz idején. A szerencsétlen embert szinte félőrlötté tette az a gondolat, hogy miből fog most már családjával megélni. A helynélküli munkások kétségbeesése fogta el, amit csak a munkás tud érezni igazán. Fájdalmi is a türethetlenségig fokozódtak. A helyett, hogy könnyőrlétes emberek szívéhez, vagy éppen volt gazdája ismert jóságához fordult volna segélyért, folyton buslakodott s buskomorzságba esett.

Hiszen a jelenben nem is volt oka tartania a nyomorúságtól, de a jövő, a jövő . .

A napokban azután olyan eset történt vele, a mi előbb az örülésbe, azután az öngyilkosságra vitte. Egy vászon zacskóban tartogatta *Ficsur* Mátyás a kis pénzecekejét. Annak a bizonyos háznak az árát. . .

Sok hiányzott még hozzá, hogy egy kis ház ára meg legyen, de mégis ez a pár bankó és ezüst pénz volt az ő legeslegutolsó remédiума az élethez. És egyszer azt vette észre, hogy ez az ő egyetlen kincse, amennyit tételre rakni a legközönségesebb dolgok egyike, — elveszett, vagy ellopták, de sehosem volt.

Örjögő kétségbeesés fogta el ekkor *Ficsur* Mátyást. Meggémberedett lábaiban nem érzett fájdalmat, hanem szaladgált a ház egyik szegletéből a másikba, hogy a házbeliék rémülten huzódtak vissza tőle. Felforgatott mindent, feltépdeste a párnákat s folyton csak ezt kiabálta:

— Itt sincs, itt sincs, itt sincs!

Végre élettelenül rogyott össze. Azután jókor reggel, mikor felébredt, tetovázva nézgetett széjjel. Szokatlanul csendes és józan volt, mintha a szellem utolsó szikrája lobbant volna föl benne. A sarokban sirdogáló feleségét magához szólította. Okosan szólott hozzá s praktikusán, a milyen egész életében volt a gondolkodása.

— Ne sirj anyjuk no, hiszen csak bele kell már abba nyugodnunk, hogy koldusok vagyunk. Az uraság is majd csak segít, aztán meg még a vaknak is tudnak adni munkát; hát még nekünk. Majd csak helyre jövök még én attól a kenőcstől, eredj csak hozzá egy téglivel a patikából!

Az asszony azonban csak zohogott. nagyon erőt vett rajta a rivás, nem mintha a pénzt sajnálta volna, hanem mért félt az ura nagy józanságától.

— Eh adta teremtette, — kiáltott vidáman *Ficsur* Mátyás az asszonyhoz, — dolgozni fogunk újra, ugy-e feleség? Csak siess azzal az orvossággal! Meg akarok ám én gyógyulni.

Ficsur Mátyásné elsietett a patikába, hogy megcsináltassa az orvosságot. Mikor hazajött, nagyon csendes volt minden. Rosszat sejtve, futott be a házba s ott találta urát a mestergerendára felakasztva. Hirtelen levágták, de az élesztési kísérletek hiábavalók voltak.

EGYESÜLETEK.

A nőegylet ülése. Vettük a következő meghívót: A »Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet« választmányi tagjait és védhölgyeit van szerencsém a f. évi december hó 14-ik napján d. u. 4 órakor az árvaházban tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1899. évi december hó 12. napján. *Özv. báró Gerliczy Félixné* elnök.

A sakkverseny megnyitása. Tegnap délután 5 órakor kezdődött a nagyváradai sakkör által rendezett sakkverseny, melyen 18 játékos vett részt. *Hoványi* Gyula dr. elnök nyitotta meg a versenyt, buzdítva a résztvevőket kitartásra s kívánva jó sikert. Minden játékosnak 17 játszmat kell január 20-ig befejezni s így most nagy élénkség lesz minden nap a sakkör helyiségében.

A »Biharmegyei kör« hangversenye.

Szépen sikerült estélyt rendezett a »Biharmegyei kör« e hó 9-én, a budapesti »N. mzeti szalloda« termeiben. A széksorokat megtöltő di zes közönség a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta végig a műsor minden egyes pontját s hogy az érdeklődést a közreműködők megérdemelték, arról a sűrűn felhangzó tapsviharok tettek brilláns tanúságot. Az estélyt *Papp* Ilésnek, a kör elnökének üdvözlő beszéde nyitotta meg. A második számul *Halasy* Géza zongorajátéka szerepelt. *Halasy* ur J. Zeybach Faust fantasiáját adta elő, könnyen érthető, világos modorban és nagy gyakorlottságra valló technikával.

Az estély »piece de resistance«-ját *Adorján* Emil dr. »Nőm születésnapja« című felolvasása képezte.

Végül *Váray* Mariska kisasszony színészkolai növendék énekelte a »Levél áriát« a »Ripp van Vinkle« című operettből, kedvesen és meglepően finom nuanczirozással.

Igazságszolgáltatás.

Az obstrukció epilógusa. A múlt év december havában a képviselőházi obstrukció tartama alatt a Pesti Hirlap egyik képviselőházi tülésről írva, azt állította *Kubik Béla* orsz. képviselő, hogy a miniszterelnököt, *Bánffy* Dezső bárót inzultálni akarta a Házban. *Kubik Béla* a cikkeknek tartalmát magára nézve sértőnek találta s ezért provokáltatta *Kenedy* Gézát, a nevezett lap felelős szerkesztőjét. A december hó 28-án lefolyt karpárban *Kenedy Géza* sérült meg. A budapesti büntető törvényszék ma tárgyalta ezt a párbaj ügyet *Czárán* táblabíró elnöklete alatt s dr. *Gál* kir. alügyész vádjára *Kenedi* 3 napi *Kubikot* pedig 8 napi államfogházra ítélte.

IRODALOM.

A bérmálás szentsége. A Szent-István-Társulat kiadásában, *Novák* Lajos hit-tanár tollából főntebbi czim alatt előkészítő oktatások jelentek meg a bérmálás szentségének fölveteléhez. A művecske szépen, világosan, helyenkint lendülettel van megírva. A Szent-István-Társulat *Stephaneum*-nyomdája igen csinosan állította ki az 56 lapra terjedő füzetkét; ára 12 krajczár.

Szentek élete czim alatt egy nagy vállalatot indított meg az előnyösen ismert *Pallas* irodalmi és nyomdai részvénytársaság, melynek első füzetét most vettük. A művet *Dedek Crescens Lajos*, e kiváló egyházi író irta. Rendkívül kedves leírásban lépnek elénk a kath. egyház egyes szentei. Az író rendszeren egy bájos epizódot szakít ki életükből s ehhez fűzi az alak kidomborítását. Irálya gyönyörű, magyaros, könnyed, minden fölös szóvirágoktól ment és mégis csodálatosan behizelgő és meggyőző erejű. A füzet külső kiállítása pedig egyenesen meglepő. Bizvást elmondhatjuk, hogy az egész világirodalomban nem jelen meg szebben kiállított szentek élete. A füzet élén *Tury* Gyula festőművészünknek remek alkotásában gyönyörködhetünk, melyet e kiváló művész a mezőkeresztési templom részére festett volt meg. Az eredeti színezést hiven bemutató képen *Szent István* ősz alakja köré gyűlve látjuk a legkiválóbb magyar szenteket: *Szt. Lászlót*, *Szt. Imrét*, *Kapisztrán Jánost*, *Szt. Margitot* és *Szt. Erzsébetet*. A háttérből *Hunyady János* nemes feje villan elő. A csoport egy oltár előtt foglal helyet és *Szent István* magasra emelt kezében tartja a szent koronát, melyet a fellegeken ülő *Szűz Máriának* ajánl fel. Igen szép a január hó jelentőségét magyarázó kép, melyet *Cserna* Károly rajzolt s mely egy bájos gondolatot: *Jézus* gyermekiségét jeleníti meg előtünk. A szövegközti képek *Dürer* Albert, *Saderer* és *Bloemaert* kitűnő fa- és rézmetszetei után készültek. Igen emeli a mű értékét azon körülmény, hogy az író kiváló sulyt helyez a magyar szentekre és azokra, kik nálunk ősrégi időktől fogva kiváló tiszteletnek örvendenek, valamint az egyes országok, testvérületek, egyesületek, a különböző foglalkozások védszentjeire, és mindazon szentekre, a kiket az egyes előforduló bajokban, szenvedésekben, nyavalyákban, szóval mindennemű életviszonyok között kiválóan segélyül hívni szokás.

A mű 52 füzetre van tervezve és egy füzet ára 25 kr. A művet, mely az *esztergomi főegyházmegyei hatóság jóváhagyásával* jelenik meg, 6 színes, 50 fekete műlap és körülbelül 350 szöveg közé nyomott kép fogja díszíteni.

Rendkívül melegen ajánljuk e páratlan diszkrét megszerzését minden keresztény családnak. Bájos, igen érdekes, csaknem érdekesítő

s a mellett tanulságos, szívet-lelket nemcsitólvasmányra fognak szert tenni.

Megrendelhető minden hazai könyv- és papírkereskedőnél.

Nagyasszonyunk szűz Mária. E czim alatt áhitatos könyörgések gyűjteményét bocsátja ki az esztergomi egyházi főhatóság engedelmével a Szent-István-Társulat. A 22 oldalra terjedő, színes borítékkal s czimképpel ellátott füzetben megkapó imákat találunk, a többi közt *Eszterházy Pál* herceg és nádor nyomán a »Magyar ember könyörgését Nagyasszonyunkhoz« s tekintettel ő szentségének most nyilvánított szándékára, könyörgést a Boldogasszonyhoz angol testvéreink megteréseért, mely a pünkösdi időben mondandó el. A Stephaneum-nyomda által szépen kiállított füzet ára csak négy krajczár.

TANUGY.

Az iskolaszéki tag joga. A józsefvárosi iskolaszék legutóbbi ülésében egy iskola széki tag megkérdezte az elnököt, hogy van-e joga az iskolaszéki tagnak látogatása alkalmával a tanulókhöz kérdést intézni. Az iskolaszék hosszabb vita után, melyben Verédy dr. tanfelügyelő is résztvett, kimondotta, hogy az iskolaszéki tagoknak nincs joguk kérdezni a tanulókat. Sőt ahhoz sincs joguk, hogy az illető órában előírt tantárgyat mással felcseréljék. Végül azt is kimondták, hogy az iskolaszéki tag a tanító munkájára vonatkozó nézetét csakis a tanítási óra után mondhatja meg.

ZENE és MŰVESZET.

Hárfahangok. Irta és kiadja *Répássy János.* »Falusi magányomban, kis kertem bokrai között és mezei sétáimon, melyekre az orczám veritékével gyakorolt gazdálkodás kényszerít, sokszor van alkalmam a pacsirták énekében gyönyörködni. És megcsik bizony sokszor, hogy velök együtt magam is füttyörészek, dudolgotok, a mihez hangulatom, izlésem és érző lelkem szabadon és műkorlátok nélkül diktál ütemet és dallamot.« Így írja le szerző maga egy füzetben most kiadott 19 éneke keletkezését. Eredeti és érdekes a keletkezés, éppen olyanok az egyes dalok is. A dallamok egyházi stílusúak, egyszerűek, élvezhetők. Ára egy korona, a tiszta jövedelem a sz. Antal perselyének jut.

REGÉNY-CSARNOK.

Ötszázezer dollár jutalom.

Regény.

Irta: **Fernand-Hue.**

21

Franciaából fordította — Ö.

Azután Price ur és neje kérdezősködtek a civilizált világ eseményeiről, majd Parr elmondta utazásának történetét s csak vacsora vége felé jutott eszébe hirtelen a hittéri-tőnek:

— Még majdnem elfelejtünk a fiuról.
— A kit keresek és . . .
— És a kit holnap befogunk önnek mutatni.

— Addig is legyen szíves talán elmondani találatásának körülményeit — kérte Parr.
— Nagyon közönséges história. Egy hittéri-tő társasággal indultunk meg, hogy telepeket létesítsünk a Livingston által megjárt uton. Az 1864-ik év elején . . .

— Hogyan, 1864? — szakította félbe Parr.
— Igen 1864 elején hagytuk el Angliát és február első napjaiban érkeztünk Port Natalba. Nemde Dolly? — kérde feleségét.

— Igen, a napra is emlékszem, február 8-ikán volt.

— Őt napra rá utnak indultunk. A mint a város szélére érkeztünk, nóm az ut szélén egy síró gyermeket vett észre. Minthogy akkor is igen jó szíve volt, hozzá ment és kikérdezte.

A gyermek egy előttünk akkor még ismeretlen nyelven felelt, melyről később megtudtuk, hogy holland volt.

A kapitány az elbeszélés alatt mind nyugtalanabbá lett. A hittéri-tő folytatta.

— Magunkkal vittük szegényt, jámbor keresztényt és hű szolgát neveltünk belőle.

— S összeházasítottuk szíve választása szerint azzal a néger nővel, kit az előbb velem láthattak; tette hozzá neje.

— Bocsánat, szólt végre a kapitány, nem csalódnak önök, 1864-ben történt az?

— Minden esetre, bizonyosan, feleltek mindketten.

— S önök azt mondják, hogy az a gyermek hollandul beszélt, holott az a fiu, a kit én keresek, nem tudhatott csak angolul, legfeljebb még francziául.

— Akkor tévedésnek kell lenni a dologban, — szólt a hittéri-tő.

— Talán ön csalódik az évszámban szólt neje a kapitányhoz.

— Az lehetetlen, asszonyom. A gyermek eltűnése életem egyik igen fontos eseményével esik össze, melynek dátumát sohasem felejttem el. 1865 októberében volt. De ne beszéljünk többet erről . . . Nem sajnálom utazásomat, mert egy igen érdekes földdel ismerkedhetem, s mert élvezhetem az önök szíves vendégszeretét.

A társalgás ettől kezdve érthetően kissé hideggé vált, csakhamar Parr fáradságukat felhozva vissza akart térni a kocsihoz kipiheenni magát.

Price ur és neje vissza akarták tartani őket, de Parr csak öcsese és huga számára fogadta el a me hívást, maga pedig a kocsihoz ment.

A szállás körül csend uralkodott. A zuluk már aludtak. Péter és Ferencz pedig a fal tövében rakott hatalmas tűz mellett pipáztak és beszélgetésbe látszottak merülvé.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A kvóta letárgyalása.

Budapest, decz. 12. (Saját tud. táv.) *Szell Kálmán* miniszterelnök a képviselőház délelőtti ülése alatt értekezett *Justh Gyula* és *Polónyi Géza* képviselőkkel a kvótának sokáig huzódható képviselőházi tárgyalása felett. A miniszterelnök meg-egyezett azután nevezett képviselőkkel, hogy csütörtökön indítványozni fogja, hogy a képviselőház ülései péntektől kezdve 3 óráig tartsanak.

Az ülések ily arányu kinyitása mellett sem remélhető, hogy a kvótatárgyalás karácsonyig befejeztessék.

Budapest, decz. 11. (Saját tud. táv.) *Szell Kálmán* miniszterelnök holnap fel fog szólni a képviselőházban. Beszéde, mint hirtik, a most folyó obstrukcióra is tartalmazni fog egyes kijelentéseket.

Petőfi szobor Pozsonyban.

Pozsony, decz. 12. (Saját tud. táv.) A pozsonyi hírlapíró egyesület kezdeményezésére ma a városház nagytermében a polgárság nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Petőfinek a nemzet lángszavu dallosának szobrot emel. A gyűjtés megindítására 100 tagu bizottság alakult s a tervezetek elkészítésével Fadruszt bízták meg.

Lauka jubileum.

Nagy-Beeskerek, decz. 12. (Saj. tud. táv.) *Lauka Gusztáv* veterán író s Torontál megye főjegyzőjének 50 éves írói jubileuma ma ment végbe lelkes hangulatban. Az ünnepeltet a főispán

üdvözölte a gyűlésen és még számosan intézték hozzá lelkes hangu beszédeket. Temérdek sok sürgönyöket kapott. Az ünnepélyen általános feltűnést keltett, hogy a Petőfi Társaság nem volt képviselve.

Transzvál.

Berlin, decz. 12. A Berliner Tageblatt-nak jelentik Brüsszélből: Ideérkezett hiteles jelentések szerint Gatacre tábornok a stormbergi csatában 2700 emberéből 1200-at vesztett el, a kik közül 700 fogságba jutott.

Dublin, decz. 12. A községtanácsot másra rendkívüli ülésre hívták össze, hogy egy határozati javaslatról tanácskozzék, a melyben a községtanács tiltakozik a transzváli háboru ellen. Az ülés azonban határozatképtelen volt s így a határozati javaslat nem volt elfogadható. A lordmayor beszédet mondott a háboru ellen, mire a gyűlés, a melyben nagy rendetlenség uralkodott. Éljen Krüger! kiáltással szétoszlott. (M. T. I.)

Brüsszel, decz. 12. A vasárnapi csatában Modder-River mellett óriási veszteséget szenvedtek a lord *Methuen* csapatai, melyben nyolcz tiszt és egy ezredes is elesett. A búrok 3 századot is elfogtak és két ágyut is elvettek. A búrok *Cronje* vezérlete alatt harcoltak.

Brüsszel, decz. 12. *Salm* hercegnő betegápolónak ajánlotta fel magát a búrokhoz s el is utazott Transzválba. (M. T. I.)

A zempléni kivándorlások.

S-A.-Ujhely, decz. 12. (Saját tud. távirata.) Zempléni vármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta meg ülését, melyen az alispán megdöböntő adatokat terjesztett elő jelentésében a zempléni kivándorlásokról. Az utolsó három hónap alatt Zempléni vármegyéből *tízezeren vándoroltak ki Amerikába*, még pedig többnyire családostól. Ez ügyben felirtak a belügyminiszterhez az utlevelek kiadásának megnehezítése iránt.

Behajthatlan eltartási költség

Arad, decz. 12. (Saj. tud. táv.) *Szucsu Aurél* néhai aradi ügyvéd a memorandum pör után másfél évig ült Szegeden az államfogházban s ez alatt 2233 forintba került eltartása, a mit míg élt nem hajtottak be rajta. Azóta meghalt s ma jelentették a közigazgatási bizottságnak, hogy az eltartási költség felét megfizették az örökösök, a többi azonban behajthatatlan.

Egy vasuti ór halálos szerencsétlensége.

Arad, decz. 12. (Saját tud. táv.) *Makkos Andor* vasuti ór az órházban szundikált, mikor hajnalban a közlegő vonatfűtőre felriadt s a jelzővel kiugrott az ajtón. Kiugrása azonban oly szerencsétlenül sikerült, hogy elcsuszott s a vonat elébe gurult. A vonat a szerencsétlen embert a karfának vágta, agya kiolcsosant s szörnyet halt.

Oszták dolgok.

Bécs, decz. 12. Néhány lap meglehetősen egybehangzóan jelenti, hogy a jobboldal végrehajtó bizottságának tegnapi ülésén azt az alternatívát állították föl, hogy vagy a cseheknek kell földadni az átutalási törvény ellen való obstrukciót, vagy fel kell oszolni a jelenlegi többségnek. A cseh klub és a végrehajtó bizottság mai tanácskozásain állítólag véglege- sen dűlőre kerül ez a kérdés. (M. T. I.)

Fellázadt katonaiskola.

Páris, decz. 12. A francia katonai, nemkülönb polgári köreit a nimesi katonaiskola növendékeinek lázadása tartja nem kis izgatottságban. A katonaiskola 80 növendéke ugyanis tegnap éjjel fellázadt. Ágyaikat s az intézet egyéb butorzatát az ablakon kidobálták, vagy elégették. Az intézet parancsnokától követelték, hogy egy tulszigoru tisztet áthelyezzen. Mikor a tisztek be akartak lépni a lázadó növendékek közé, hogy őket lecsillapítsák, ezek fegyvert ragadtak s a Marseillest énekeltek. Egy erős katonai őrzőjáratnak végre sikerült a lázadást elnyomni s a kolomposokat elfogták.

Török dolgok.

Konstantinápoly, oecz. 12. Az örmény-gregoriánus patriárka a napokban lépéseket tett a portánál a végre, hogy a kis-ázsiai vilajetek inséges örmény lakosságának vége felé járó három éves katanaadó-mentességét meghosszabbítsák.

Az örmény-gregoriánus patriárkának hír szerint most végleg megadják a többször megígért engedelmet a sziszi (Adana-vilajet) örmény katolikosz választásának megejtésére. Beha béget, az igazságügyminiszterium vallás-

ügyi osztályfőnökének segédjét már ki is nevezték a porta képviselőjének erre a választásra.

Illetékes helyen egészen helytelennek mondják azt a híresztelést, hogy Haszán basa tengerészeti miniszter kezdeményezésére történt az ismert felirat átadása az angol nagykövetségen. Ez, mint már jelentették, a különféle liberális megnyilatkozásokról ismert Izmail Kemal bég osztálytanácsosnak a műve. A küldöttség vezetője Ubeidulla effendi, sziriai származásu publicista volt. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, december 12.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	368.30
Magyar hitel	372.75
Allamvasut	339.—
Rimamurányi	332.—
Magyar jelzálog	183.50
Salgótarjáni	341.—
Wagon-kölcsön	623.—

Határidők.

Budapest, december 12.

Gabona. Gyenge.

Buza októberre	7.95
Buza áprilisra	7.85

Uj tengeri	4.97
Rozs okt.	6.42
Zab okt.	5.04
Káposzta, repce, aug.	—

Bécs, december 12.

Érték. Javult.

Osztr. hitel	876.50
Magyar hitel	878.25
Allamvasut	824.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. december 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	116.25
Magyar koronajárdék	95.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	118.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.99
Italmérsi jog megváltási kötvény	98.90
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	54.50
Magyar nyereséj-sorsjegyek-kölcsön	159.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	137.25
Osztrák járdék papirban	98.90
Osztrák járdék ezüstben	98.5
Osztrák járdék aranyban	116.25
Osztrák korona járdék	99.25
Osztrák államsorsjegyek	186.25
Osztrák magyar bankrészevény	913.—
Magyar hitelbankrészevény	379.—
Osztrák hitelintézeti részevény	377.25
Párisi vista	324.25
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	121.05
Németbirodalmi márka	9.58
London vista	47.82
20 márkás arany	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1899. évi október 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.		
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 00				
V.-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 08	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 03				
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 12				
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 23				
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körösszeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 02				
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 95				
Drák-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 26				
Magyar-Cséke >	6 50	4 55	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 59				
Duszd >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 15				
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 —	Kót >	9 19	5 14	Szakál >	7 48	7 42				
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 19				
Gyanta >	8 12	6 11	Duszd >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33				
>	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 56				
>	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 19				
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 34				
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50										
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31										
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45										
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 34	V.-Velenceze >	10 01	9 09										
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19										

Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid			
	V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45		
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56		
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08		
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26		
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07		

Nagyvárad—Szeged				Szeged—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40
Ósi >	10 30	4 41	7 16	L.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50
Less >	10 48	5 01	7 52	Orosháza >	5 41	11 54	9 20
Gyapju >	10 56	5 10	8 05	Csaba >	7 00	2 33	4 50
Cséfia >	11 0	5 19	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Kötegyán >	11 46	6 05	9 15	Kötegyán >	7 57	3 39	6 10
Sarkad >	11 57	6 17	9 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29
Oroházás >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M. Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 37
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Békés-Csaba >	2 23	7 18	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Kétegyháza >	2 54	7 45	5 03	Békés-Csaba >	6 47	2 33	4 50
Kurtics >	3 28	8 21	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Arad érk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
	Vegy. v.	Vegy. v.		Vegy. v.	Vegy. v.		
Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Nánhegyesel >	6 34	8 21	Nánhegyesel >	4 32	6 46		
Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 10		

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli dőt jelentik. A *-gal jelzettekfeltételes megálló helyek.